

Редакцијски пречишћен текст

На основу члана 6. став 7, члана 41. став 5, члана 42. став 4, члана 47. ст. 6. и 7, члана 56, члана 71. став 10. и члана 73. став 7. Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма („Службени гласник РС”, бр. 113/17 и 91/19),

Министар финансија доноси

ПРАВИЛНИК

о методологији за извршавање послова у складу са Законом о спречавању прања новца и финансирања тероризма

“Службени гласник РС”, бр. 80 од 3. јуна 2020, 18 од 11. фебруара 2022.

Члан 1.

Овим правилником, као методологија за извршавање послова које обvezник врши у складу са Законом о спречавању прања новца и финансирања тероризма („Службени гласник РС”, бр. 113/17 и 91/19 – у даљем тексту: Закон), прописују се: начин и разлози на основу којих обvezник сврстава странку, пословни однос, услугу коју пружа у оквиру своје делатности или трансакцију у категорију ниског ризика од прања новца и финансирања тероризма у складу са признатим међународним стандардима и резултатима **Процене ризика од прања новца, финансирања тероризма и финансирања ширења оружја за масовно уништење и Процене ризика од прања новца и финансирања тероризма у сектору дигиталне имовине***; начин на који обvezник доставља Управи за спречавање прања новца (у даљем тексту: Управа) податке из члана 47. ст. 1–4. Закона; начин и разлози када обvezник за одређену странку није дужан да Управи пријави готовинску трансакцију у износу од 15.000 евра или више у динарској противвредности; начин вршења унутрашње контроле, чувања и заштите података, вођења евиденција и стручног образовања, оснаправљавања и усавршавања запослених код обvezника; листа држава које имају стратешке недостатке у области спречавања прања новца и финансирања тероризма; начин достављања података и информација Управи на основу члана 71. Закона у циљу анализе ефикасности и делотворности система за спречавање и откривање прања новца и финансирања тероризма и начин достављања података, информација и документације од стране обveznika на захтев Управе на основу члана 73. Закона.

*Службени гласник РС, број 18/2022

І. НАЧИН И РАЗЛОЗИ НА ОСНОВУ КОЈИХ ОБВЕЗНИК СВРСТАВА СТРАНКУ,
ПОСЛОВНИ ОДНОС, УСЛУГУ КОЈУ ПРУЖА У ОКВИРУ СВОЈЕ ДЕЛАТНОСТИ ИЛИ
ТРАНСАКЦИЈУ У КАТЕГОРИЈУ НИСКОГ РИЗИКА ОД ПРАЊА НОВЦА И
ФИНАНСИРАЊА ТЕРОРИЗМА

Члан 2.

Јавни орган, у смислу овог правилника, јесте домаћи или страни државни орган, орган аутономне покрајине, орган јединице локалне самоуправе, јавно предузеће, јавна агенција, јавна служба, јавни фонд, јавни завод или комора, као и друга јавна институција која врши делатност од јавног интереса на основу: домаћих прописа, прописа страних држава и међународних организација или законодавства Европске уније (у даљем тексту: ЕУ).

Члан 3.

Странка која се сврстава у категорију ниског ризика од прања новца и финансирања тероризма може бити:

1) јавни орган који испуњава следеће критеријуме:

- (1) да се његов идентитет може утврдити из јавно доступних података,
- (2) да су начин на који врши своју делатност, као и резултати ревизије његовог пословања познати и доступни јавности;

2) јавно акционарско друштво, односно јавно привредно друштво које је котирано на берзи и које подлеже обавези објављивања финансијских извештаја по правилима берзе или по основу закона, чиме се обезбеђује адекватна транспарентност стварног власништва;

3) лице из члана 4. став 1. тач. 1)-7), 10), 11) и 16) Закона, изузев посредника и заступника у осигурању које је регистровано у, или је резидент:^{*}

(1) државе чланице ЕУ,

(2) треће државе (остале државе које нису чланице ЕУ) са делотворним системима за спречавање прања новца и финансирања тероризма, процењеним у извештајима о процени националних система за борбу против прања новца и финансирања тероризма од стране међународних институција (ФАТФ (*Financial Action Task Force* – у даљем тексту: ФАТФ) и тзв. регионалних тела која функционишу по узору на ФАТФ, као што је Комитет Савета Европе Манивал),

(3) треће државе (остале државе које нису чланице ЕУ) које су веродостојни извори (нпр. *Transparency International*) означили као државе које имају низак ниво корупције или друге криминалне активности,

(4) треће државе (остале државе које нису чланице ЕУ) које, на основу веродостојних извора, попут извештаја о процени националних система за борбу против прања новца и финансирања тероризма од стране међународних институција (ФАТФ и тзв. регионалних тела која функционишу по узору на ФАТФ, као што је Комитет Савета Европе Манивал) и објављених извештаја о напретку те државе у испуњавању препорука из извештаја о процени, имају обавезе прописане законом да се боре против прања новца и финансирања тероризма у складу са ФАТФ препорукама и делотворно имплементирају те обавезе.

Странка из става 1. тач. 1) и 2) овог члана која има седиште у страној држави може бити сврстана у категорију ниског ризика од прања новца и финансирања тероризма само ако је за државу седишта испуњен и услов из става 1. тачка 3) овог члана.

Странка која се сврстава у категорију ниског ризика од прања новца и финансирања тероризма може бити и пословна јединица или подређено друштво у већинском власништву странке из става 1. тачка 3) овог члана ако су испуњени услови из члана 48. Закона.*

*Службени гласник РС, број 18/2022

Члан 4.

Брисан је (види члан 3. Правилника - 18/2022-101)

Члан 5.

Обвезник је дужан да провери испуњеност услова из чл. 3. и 4. овог правилника.

Обвезник је дужан да од странке прибави писмену изјаву о испуњености услова из става 1. овог члана.

Странка која се сврстава у категорију ниског ризика од прања новца и финансирања тероризма и на коју се примењују поједностављене радње и мере познавања и праћења странке може бити и свако друго лице које је сврстано у категорију ниског ризика у складу са чланом 6. Закона.

Члан 6.

Следеће врсте пословних односа, односно услуга или трансакција могу бити сврстане у категорију ниског ризика од прања новца и финансирања тероризма:

1) полиса животног осигурања са ниском премијом; уговор о животном осигурању код кога појединачна рата премије или више рата премије осигурања, које треба платити у једној календарској години, укупно не прелази износ од 1.000 евра у динарској противвредности или ако плаћање једнократне премије не прелази износ од 2.500 евра у динарској противвредности, полиса осигурања живота за случај смрти која се не може користити као средство обезбеђења;

- 2) уговор о чланству у добровољном пензијском фонду или уговор о пензијском плану под условом да није могуће пренети права из тих уговора на треће лице или та права користити као обезбеђење за узимање кредита или позајмице;
- 3) пензија или слична накнада за запослене након пензионисања, где се доприноси плаћају одузимањем од плате, а према уговору није дозвољен пренос интереса корисника (није могуће пренети права из тих уговора на треће лице);
- 4) уговор о лизингу, где укупан износ лизинг накнаде коју плаћа прималац лизинга није виши од 15.000 евра у динарској противвредности;
- 5) купопродаја постојећег недоспелог или будућег краткорочног новчаног потраживања, настала по основу уговора о продаји робе или пружања услуга у земљи и иностранству, закљученог између правних лица и предузетника где укупан износ потраживања није виши од 15.000 евра у динарској противвредности;

6) финансијски производи или услуге који су од стране обveznika оцењени као нискоризични, уз обавезно позитивно мишљења надлежног надзорног органа;*

7) финансијски производи или услуге где прописани услови за њихово коришћење, попут ограничења електронског новчаника или транспарентност власништва, представљају механизам за управљање ризицима од прања новца и финансирања тероризма (нпр. неке врсте електронског новца);*

8) трансакција с дигиталном имовином чија је вредност мања од 15.000 динара, без обзира на то да ли се ради о једној или више међусобно повезаних трансакција, при чему вредност тих трансакција одређене странке на месечном нивоу не прелази 40.000 динара, а на годишњем нивоу 120.000 динара, у складу са чланом 16а Закона.*

Обвезник је дужан да орган надлежан за вршење надзора над применом Закона, писменим путем обавести о увођењу сваке ниско ризичне услуге у пословну понуду.

Уколико странка користи нискоризичан производ, то не значи да се и ризик којем је она изложена може само на основу те чињенице променити у нижу категорију.*

*Службени гласник РС, број 18/2022

II. НАЧИН ВРШЕЊА УНУТРАШЊЕ КОНТРОЛЕ, ЧУВАЊА И ЗАШТИТЕ ПОДАТКА, ВОЂЕЊА ЕВИДЕНЦИЈА И СТРУЧНОГ ОБРАЗОВАЊА, ОСПОСОБЉАВАЊА И УСАВРШАВАЊА ЗАПОСЛЕНИХ КОД ОБВЕЗНИКА

Сврха унутрашње контроле из члана 54. Закона је спречавање, откривање и отклањање недостатака у примени Закона, као и унапређивање унутрашњих система за откривање лица и трансакција за које постоје основи сумње да се ради о прању новца и финансирању тероризма.

Обvezник је у обављању унутрашње контроле дужан да, методом случајног узорка или на други одговарајући начин, врши провере и тестирање примене система за спречавање прања новца и финансирања тероризма и усвојених процедура.

Члан 8.

У случају промене у пословном процесу обvezника (нпр. организационе промене, промене пословних процедура, увођења нове услуге), обvezник је дужан да у оквиру унутрашње контроле провери и усклади своје процедуре, како би биле адекватне за извршавање обавеза из Закона.

Проверу усклађености система и процедуре за примену Закона, као и примене тих процедуре, обvezник је дужан да спроводи једном годишње и сваки пут кад дође до промене из става 1. овог члана, најкасније до дана увођења те промене у пословну понуду.

Члан 9.

Обvezник и органи управљања код обvezника одговорни су за обезбеђивање и организацију унутрашње контроле послова који се извршавају код обvezника у складу са Законом.

Обvezник, својим актом, одређује овлашћења и одговорности органа управљања, организационих јединица, овлашћених лица и других субјеката у обvezнику у вршењу унутрашње контроле, као и начин и распоред вршења унутрашње контроле.

Члан 10.

Обvezник је дужан да сачини годишњи извештај о извршеној унутрашњој контроли и предузетим мерама након те контроле, и то најкасније до 15. марта текуће године за претходну годину.

Годишњи извештај из става 1. овог члана садржи следеће податке:

- 1) укупан број пријављених готовинских трансакција у износу од 15.000 евра или више у динарској противвредности;
- 2) укупан број пријављених лица или трансакција за које се сумња да су у вези са прањем новца и финансирањем тероризма;
- 3) укупан број лица или трансакција за које се сумња да су у вези са прањем новца и финансирањем тероризма, који су пријављени овлашћеном лицу од стране запослених код обvezника а нису пријављени Управи;

- 4) укупан број успостављених пословних односа код којих је идентитет странке утврђен на основу квалификованог електронског сертификата странке или у поступку видео-идентификације, као и укупан број пословних односа успостављених преко пуномоћника;
- 5) учесталост коришћења појединачних показатеља за препознавање сумњивих трансакција (у даљем тексту: индикатори) код пријављивања трансакција овлашћеном лицу од стране запослених код обvezника;
- 6) укупан број унутрашњих контрола извршених на основу овог правилника, као и налазе унутрашње контроле (број уочених и исправљених грешака, опис уочених грешака итд.);
- 7) мере предузете на основу извршених унутрашњих контрола;
- 8) о извршеној унутрашњој контроли информационих технологија коришћених у примени одредаба Закона (обезбеђивање заштите података који се преносе електронским путем, чување података о странкама и трансакцијама у централизованој бази података);
- 9) о садржини програма обуке на плану откривања и спречавања прања новца и финансирања тероризма, месту и лицу које је спровело програм обуке, броју запослених који су похађали обуку, као и процену потреба за даљим обучавањем и усавршавањем запослених;
- 10) о предузетим мерама на чувању података који су означени као тајни;
- 11) укупан број успостављених пословних односа код којих је трећем лицу поверено вршење појединих радњи и мера познавања и праћења странке.

Поред података из става 2. овог члана, годишњи извештај обvezника из члана 4. став 1. тачка 17) Закона мора садржати и укупан број трансакција које су извршене уз употребу изузетка из члана 16а Закона, као и податак о обиму трансакција извршених употребом наведеног изузетка.*

Обvezник је дужан да извештај из става 1. овог члана достави Управи и органима који врше надзор над применом Закона, на њихов захтев, у року од три дана од дана подношења тог захтева.

*Службени гласник РС, број 18/2022

Члан 11.

Обvezник је дужан да води евиденцију о подацима и информацијама прикупљеним у складу са Законом и овим правилником у електронском облику, као и о документацији која се односи на те податке и информације по хронолошком реду и на начин који омогућава адекватан приступ тим подацима, информацијама и документацији.

Обvezник је дужан да обезбеди одговарајуће претраживање евиденције о подацима и информацијама која се води у електронском облику најмање по

следећим критеријумима: име, презиме, назив правног лица, датум трансакције, износ трансакције, валута трансакције и држава са којом се врши трансакција.

Обвезник из члана 4. став 1. тачка 17) Закона дужан је да обезбеди одговарајуће претраживање евиденције из става 1. овог члана по критеријуму адресе дигиталне имовине.*

Обвезник је дужан да адресу виртуелних валута коју корисник виртуелних валута користи достави Народној банци Србије одмах по успостављању пословног односа с корисником виртуелних валута или извршењу трансакције с виртуелним валутама.*

Обвезник, својим актима, одређује начин и место чувања и лица која имају приступ подацима, информацијама и документацији из става 1. овог члана.

*Службени гласник РС, број 18/2022

Члан 12.

Програм годишњег стручног образовања, оспособљавања и усавршавања запослених код обвезника из члана 53. став 3. Закона најмање садржи:

- 1) планирани број обука на годишњем нивоу;
- 2) планирани број запослених који ће похађати обуке, као и профил запослених којима су обуке намењене;
- 3) теме из области спречавања прања новца и финансирања тероризма које ће бити предмет обука, као и теме из области ограничавање располагања имовином у циљу спречавања тероризма и ширења оружја за масовно уништење;
- 4) начин реализације обука (семинари, радионице и др.).

Обвезник је дужан да у години за коју је донет програм о годишњем стручном образовању, оспособљавању и усавршавању запослених, а најкасније до краја марта наредне године, спроведе обуке прописане програмом о годишњем стручном образовању, оспособљавању и усавршавању запослених, у складу са чланом 53. став 1. Закона, и да о таквим обукама сачини службену белешку.

Службена белешка из става 2. овог члана најмање мора да садржи време и место одржавања обуке, број запослених који су присуствовали обуци, име и презиме лица које је спровело обуку и кратак опис обрађене теме на обуци.

Програм годишњег стручног образовања, оспособљавања и усавршавања запослених и документацију везану за стручно образовање, оспособљавање и усавршавање запослених (службене белешке, презентације и сл.), обвезник је дужан да чува у складу са чланом 95. став 3. Закона.

III. НАЧИН ДОСТАВЉАЊА ПОДАТАКА УПРАВИ ОД СТРАНЕ ОБВЕЗНИКА И НАДЛЕЖНИХ ОРГАНА ИЗ ЧЛАНА 71. ЗАКОНА

Члан 13.

Податке о трансакцијама и странкама из члана 47. ст. 1–4. Закона, обvezник доставља Управи на један од следећих начина:

- 1) телефоном;
- 2) факсом;
- 3) препорученом пошиљком;
- 4) доставом преко курира;
- 5) електронским путем преко заштићене апликације на основу споразума са Управом.

Члан 14.

Податке из члана 47. ст. 1–4. Закона, обvezник доставља на Обрасцу за пријаву готовинских и сумњивих трансакција и сумњивих активности (Образац 1), који је, са упутством за његово попуњавање, одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Члан 15.

Обvezник податке може доставити телефоном или факсом само у случају када се односе на трансакцију или странку за коју постоје основи сумње да се ради о прању новца и финансирању тероризма.

У случају из става 1. овог члана обvezник је дужан да податке достави Управи најкасније првог наредног радног дана на један од начина из члана 13. тач. 3)-5) овог правилника.

Члан 16.

Податке о готовинским трансакцијама обvezник доставља на један од начина из члана 13. тач. 3)-5) овог правилника одмах по извршењу трансакције, а најкасније у року од три дана од дана извршења трансакције.

Ако последњи дан рока из става 1. овог члана пада на дан државног празника или у дан када Управа не ради, рок истиче протеком првог наредног радног дана.

Члан 17.

Обvezници могу достављати податке Управи електронским путем на основу споразума са Управом, на основу којег Управа издаје сертификат.

Ако обvezник не може електронским путем да достави податке из овог правилника, дужан је да податке достави на алтернативном медијуму (компакт диск, УСБ диск и др.) или у писменој форми.

Управа потврђује пријем података из овог правилника у писменој или електронској форми.

Члан 18.

Обvezник доставља податке, информације и документацију из члана 73. Закона слањем Управи у табеларном приказу на Обрасцу за доставу података од стране обvezника (Обрасцу 2), који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део. Образац за доставу података од стране обvezника се налази на интернет страници Управе и попуњава се у електронској форми. Достављање података, информација и документације се врши електронским путем или на алтернативном медијуму (компакт диск, УСБ диск и др.).

Члан 19.

Органи из члана 104. Закона, Министарство унутрашњих послова, Министарство правде, јавна тужилаштва и судови достављају Управи податке и информације из члана 71. Закона у табеларном приказу на Обрасцу за доставу података из евиденција које воде надлежни органи (Образац 3), који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део. Образац за доставу података из евиденција које воде надлежни органи се налази на интернет страници Управе и попуњава се у електронској форми. Достављање података и информација се врши електронским путем или на алтернативном медијуму (компакт диск, УСБ диск и др.).

IV. НАЧИН И РАЗЛОЗИ КАДА ОБВЕЗНИК ЗА ОДРЕЂЕНУ СТРАНКУ НИЈЕ ДУЖАН ДА УПРАВИ ПРИЈАВИ ГОТОВИНСКУ ТРАНСАКЦИЈУ У ИZNОСУ OD 15.000 ЕВРА ИЛИ ВИШЕ У ДИНАРСКОЈ ПРОТИВВРЕДНОСТИ

Члан 20.

Обvezник није дужан да Управи доставља податке о свакој готовинској трансакцији у износу од 15.000 евра или више у динарској противвредности у случајевима полагања дневних пазара од продаје роба и услуга странака из става 2. овог члана, осим у случају када постоји сумња да се ради о прању новца и финансирању тероризма или у случају када странка има отворен рачун код обvezника у складу са Законом.

Странка која врши трансакцију из става 1. овог члана је:

- 1) јавно предузеће;
- 2) директни и индиректни корисници буџетских средстава Републике Србије, односно јединице локалне самоуправе и организација обавезног социјалног осигурања, који су укључени у систем консолидованог рачуна трезора.

Члан 21.

Обvezник није дужан да пријави Управи готовинску трансакцију у износу од 15.000 евра или више у динарској противвредности којом се врши:

- 1) пренос новца са једног рачуна странке на други рачун странке, када су рачуни отворени код истог обвезнika;
- 2) замена новца на рачуну странке за другу валуту, а новац остаје на рачуну странке код обвезнika;
- 3) орочавање новца на рачуну странке или поновно орочавање (реорочавање) новца на рачуну странке.

Обвезник није дужан да пријави Управи готовинску трансакцију коју врши странка на коју се, у складу са Законом, примењују поједностављене мере познавања и праћења странке.

V. ЛИСТА ДРЖАВА КОЈЕ ИМАЈУ СТРАТЕШКЕ НЕДОСТАТКЕ У ОБЛАСТИ СПРЕЧАВАЊА ПРАЊА НОВЦА И ФИНАНСИРАЊА ТЕРОРИЗМА

Члан 22.

Листа држава које имају стратешке недостатке у систему за борбу против прања новца и финансирања тероризма се објављује на интернет страници Управе и заснована је:

- 1) на саопштењима ФАТФ о државама које имају стратешке недостатке у систему за борбу против прања новца и финансирања тероризма и које представљају ризик по међународни финансијски систем;
- 2) на саопштењима ФАТФ о државама/јурисдикцијама које имају стратешке недостатке у систему за борбу против прања новца и финансирања тероризма, које су у циљу отклањања препознатих недостатака исказале определеношт на највишем политичком нивоу за отклањање недостатака, које су у ову сврху направиле акциони план у сарадњи са ФАТФ, и које су у обавези да извештавају о напретку који постижу у отклањању недостатака;
- 3) на извештајима о процени националних система за борбу против прања новца и финансирања тероризма од стране међународних институција (ФАТФ и тзв. регионалних тела која функционишу по узору на ФАТФ, као што је Комитет Савета Европе Манивал).

Члан 23.

Државе које примењују стандарде у области спречавања прања новца и финансирања тероризма који су на нивоу стандарда ЕУ или виши су:

- 1) државе чланице ЕУ;
- 2) треће државе (остале државе које нису чланице ЕУ) са делотворним системима за спречавање прања новца и финансирања тероризма, процењеним у извештајима о процени националних система за борбу против прања новца и финансирања тероризма од стране међународних институција (ФАТФ и тзв. регионалних тела која функционишу по узору на ФАТФ, као што је Комитет Савета Европе Манивал);

- 3) треће државе (остале државе које нису чланице ЕУ) које су веродостојни извори (нпр. *Transparency International*) означили као државе које имају низак ниво корупције или друге криминалне активности;
- 4) треће државе (остале државе које нису чланице ЕУ) које, на основу веродостојних извора, попут извештаја о процени националних система за борбу против прања новца и финансирања тероризма од стране међународних институција (ФАТФ и тзв. регионалних тела која функционишу по узору на ФАТФ, као што је Комитет Савете Европе Манивал) и објављених извештаја о напретку те државе у испуњавању препорука из извештаја о процени, имају обавезе прописане законом да се боре против прања новца и финансирања тероризма у складу са ФАТФ препорукама и делотворно имплементирају те обавезе.

VI. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 24.

Даном ступања на снагу овог правилника престаје да важи Правилник о методологији за извршавање послова у складу са Законом о спречавању прања новца и финансирања тероризма („Службени гласник РС”, број 19/18).

Члан 25.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Број 110-00-208/2020-20

У Београду, 7. маја 2020. године

Министар,

Синиша Мали, с.р.

Прилози

Образац 1 - Образац за пријаву готовинских и сумњивих трансакција и сумњивих активности

Образац 2 - Образац за доставу података од стране обveznika

Образац 3 - Образац за доставу података из евиденција које воде надлежни органи